

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS KOMPENSACIJŲ UŽ VALSTYBĖS IŠPERKAMĄ NEKILNOJAMĄJĮ
TURTĄ DYDŽIO, ŠALTINIŲ, MOKĖJIMO TERMINŲ BEI TVARKOS, TAIP PAT
VALSTYBĖS GARANTIJŲ IR LENGVATŲ, NUMATYTŲ PILIEČIŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į
IŠLIKUSĮ NEKILNOJAMĄJĮ TURTĄ ATKŪRIMO ĮSTATYME, ĮSTATYMO NR. VIII-792
9 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4556“ PROJEKTO
(TAP NR. TAP-20-1343, TAIS NR. 20-9864(2))**

2020-08-12 Nr. NV-2222

Vilnius

Projekto rengėjas: Aplinkos ministerija.

Projekto tikslas: Pateikti Seimui išvadą dėl Seimo narės Virginijos Vingrienės parengto įstatymo projekto Nr. XIIP-4556, kuriame siūloma nepanaudotą valstybės garantijos dalį indeksuoti kiekvienais metais nuo valstybės garantijos išdavimo (patikslinimo) momento, atsižvelgiant į praėjusių metų infliaciją.

Dabartinė situacija:

Seimo valdyba 2020 m. birželio 23 d. sprendimu Nr. SV-S-1650 paprašė Vyriausybės pateikti išvadą dėl Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo Nr. VIII-792 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4556.

Seimo narės Virginijos Vingrienės parengtame įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad pagal Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 5 punktą išduota valstybės garantijos (toliau – nuomos garantija), kuria garantuojama, kad bus Vyriausybės nustatyta tvarka išnuomos kitos valstybės ar savivaldybės gyvenamosios patalpos, į nuompinigius įskaičiuojant nuomotų patalpų vertę, nepanaudota dalis turi būti indeksuojama kiekvienais metais nuo valstybės garantijos išdavimo momento, atsižvelgiant į praėjusių metų infliaciją.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodomi tam tikri teisinio reguliavimo nevienodumai, išplaukiantys iš Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo atitinkamų straipsnių nuostatų ir teigiama, kad teikiamu įstatymo projektu Nr. XIIP-4556 būtų pašalinanti esami nepagrįsti teisinio reguliavimo nevienodumai ir užtikrintas asmenų lygybės principo įgyvendinimas iš esmės analogiškais atvejais.

Projekto esmė:

Aplinkos ministerija teikia svarstyti Vyriausybės išvados projektą, kuriuo **siūloma nepritarti** Seimo narės Virginijos Vingrienės parengtam įstatymo projektui Nr. XIIP-4556 dėl šių priežasčių:

– nustačius siūlomą teisinį reguliavimą nuomos garantijos turėtojai (nuomininkai ar jų paveldėtojai), kuriems valstybės garantija jau įvykdyta arba nepanaudota nuomos mokesčiui padengti valstybės garantijos dalis apskaičiuota pinigais ir pervesta į nuomininko ar jo paveldėtojo sąskaitą, arba nuomininkas jau panaudojo nepanaudotą nuomos mokesčiui padengti valstybės garantijos dalį, apskaičiuotą pinigais, išigydamas nuomojamas gyvenamąsias patalpas pagal Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymą, ir sumažindamas jų kainą, atsidurtų nevienodoje

padėtyje, būtų pažeistas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas asmenų lygiateisiškumo principas;

– piniginių kompensacijų už valstybės išperkamą išlikusį nekilnojamąjį turtą indeksavimas negali būti tapatinamas su sugrąžintų natūra gyvenamųjų namų, jų dalių, butų nuomininkams, jų raštišku pasirinkimu, išduotomis valstybės garantijomis ar jų indeksavimu;

– siūlymas nepanaudotą valstybės garantijos dalį indeksuoti kiekvienais metais nuo valstybės garantijos išdavimo momento prieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui *lex retro non agit* (įstatymas atgal negalioja);

– siūlomas teisinis reguliavimas pareikalautų papildomų valstybės biudžeto lėšų valstybės įsipareigojimams vykdyti; pagal 2017 m. duomenis, vykdant nuomos garantijas, gyvenamosios patalpos nuomos 296 nuomininkams, kuriems į nuompinigius dar turėjo būti įskačiuota apie 4,1 mln. eurų, iš jų apie 1,8 mln. eurų dar nebuvo išmokėta savivaldybėms. Pagal Lietuvos statistikos departamento 2020 m. liepos mėnesio duomenis, vartotojų kainų indeksas, palyginti su 1998 m. duomenimis, sudarė 163,4. Tačiau preliminarus papildomo valstybės biudžeto lėšų poreikio šiuo metu paskaičiuoti nėra galimybių, nes tai priklauso nuo bendro valstybės įsipareigojimo suteikus valstybės garantijas dydžio, valstybės garantijos išmokėjimo termino, savivaldybių nuomojamų gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio kainos, kuria kasmet mažinama išduotos valstybės garantijos suma ir apskaičiuojamas valstybės garantijos likutis, indeksavimo metodikos ir metinių infliacijos rodiklių nuo valstybės garantijos suteikimo metų, taip pat infliacijos rodiklių prognozės ateinančiam 10–20 metų laikotarpiui.

Derinimas:

Vyriausybės išvados projektas suderintas su Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų ar pasiūlymų neturi.

Atitiktis Vyriausybės programai:

Projektas Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytume projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio **B** dalyje (plačiau pristatyti).

Patarėjas

Vaclovas Medišauskas, tel. 8 706 63 814, el. p. vaclovas.medisauskas@lr.lt